

Scenariusz zajęć w oparciu o książkę Pawła Beręsewicza pt. *Pięć niedźwiedzi* [w:] Paweł Beręsewicz, *Ścisłe tajne*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018

Autor: Alina Płaziak-Janiszewska

Typ zajęć: zajęcia dodatkowe, edukacja wczesnoszkolna

Wiek uczniów: 6-8 lat

Czas: 90 min

Temat: *Zawsze chciałem mieć brata....* – rozmowy wokół opowiadania Pawła Beręsewicza *Pięć niedźwiedzi*

Cele:

Uczeń potrafi

- przedstawić bohaterów opowiadania,
- opowiedzieć treść opowiadania,
- nazywać emocje bohatera,
- określić problemy opowiadania,
- wypowiadać się na forum grupy.

Metody i formy pracy

praca indywidualna, praca w grupie, praca z klasą, dyskusja, elementy dramy (pozy, pantomima, fotografia), praca z obrazami, mapa myśli, linia czasu, praca z tekstem, tworzenie plakatów, zabawa dydaktyczna *głuchy telefon*.

Materialy

- Paweł Beręsewicz *Pięć niedźwiedzi* [w:] Paweł Beręsewicz, *Ścisłe tajne*
Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018
- Ilustracje, karty dixit
- arkusze papieru, markery,
- tuby.

Przebieg zajęć

Ćwiczenia wprowadzające

1. Powitanie

Nauczyciel/nauczycielka zachęca, aby uczniowie i uczennice rozeszli się po klasie, spokojnie spacerując i koncentrując się na doznaniach swojego ciała, a później prosi, aby każdy, na ustalony dźwięk, np. dzwonek, powitał się z najbliższą osobą:

- jak przyjaciele,
- jak matka z małym dzieckiem,
- jak ludzie, którzy widzą się po raz pierwszy,
- jak staruszkowie,
- jak królowa z królem.

(Uwaga organizacyjna: po powitaniu się dzieci rozchodzą się po sali i spacerując, oczekują na kolejną komendę. Ćwiczenie może być wykonywane przy muzyce).

2. Drama, poza

Na znak osoby prowadzącej zajęcia uczniowie i uczennice, stojąc w dowolnym miejscu sali, pokazują w formie pozy: *przyjaźń, niemowlę, recytacja wiersza, tajemnica, oczekiwanie*.

(Uwaga organizacyjna: pojęcia można zmienić, powinny jednak odnosić się treści książki).

Ćwiczenia rozwijające refleksję

1. Dyskusja, praca z obrazkami

Nauczyciel/nauczycielka rozkłada w różnych miejscach kilka (np. 6) różnych zdjęć/obrazków (np. karty dixit, pocztówki) i zachęca, aby każdy, chodząc wokół nich, usiadł przy tej, która – według dziecka – odnosi się do przeczytanego tekstu. Uczniowie i uczennice uzasadniają na forum klasy swój wybór, kończąc zdanie: „Tekst jest podobny do tego rysunku/obrazu, ponieważ...”

(Uwaga organizacyjna: obrazy/ilustracje/zdjęcia można stosować wymiennie, powinny być abstrakcyjne i w żaden sposób niezwiązane ze książką. Celem ćwiczenia jest bowiem swobodna rozmowa nt. przeczytanego tekstu).

Nauczyciel/nauczycielka wypisuje na tablicy najczęściej pojawiające się słowa-klucze. Uczniowie i uczennice na podstawie rozmowy określają główne problemy opowiadania *Pięć niedźwiedzi* (np. narodziny dziecka, relacje między rodzeństwem, oczekiwanie).

2. Linia czasu, praca z obrazkami

Uczniowie i uczennice indywidualnie rysują na kartkach jedną wybraną przez siebie z książki sytuację/wydarzenie, które uważają za ważne, następnie rozchodzą się po sali i, rozmawiając między sobą, ustalają chronologicznie wydarzenia przedstawione na kartkach, a później opisują je na forum klasy oraz uzasadniają swój wybór.

3. Drama, uczniowie i uczennice w rolach, dyskusja

Uczniowie i uczennice wchodzi w rolę dowolnej postaci opowiadania (np. mama, tato, kolega, etc. – poza głównym bohaterem), a nauczyciel/nauczycielka podchodzi do wszystkich osób będących w roli i próbuje się dowiedzieć, jak główny bohater przygotowuje się na narodziny. Po wykonaniu ćwiczenia dramowego klasa nazywa emocje bohatera, które wiążą się z przyjściem na świat braci.

4. Drama, pantomima, dyskusja

Uczniowie i uczennice, podzieleni na pięć zespołów, losują jedną ze zwrotek wiersza o niedźwiedziach. Zadaniem grup jest przygotowanie krótkiej improwizacji na podstawie tekstu. Po prezentacji efektów pracy każdej grupy pozostali rozmawiają na temat tego, co zobaczono (np. jak przedstawiono niedźwiedzie? jakie cechy charakteru pokazano?).

5. Mapa myśli

Uczestnicy i uczestniczki zajęć wspólnie szkicują na dużym plakacie symbolicznego niedźwiedzia, a następnie wewnątrz rysują:

- co mogą oznaczać poszczególne misie,
- a na zewnątrz – „chmurki” jak w komiksie z rysunkami/słowami, co chciał powiedzieć bohater swoim braciom.

Po wykonaniu zadania uczniowie i uczennice zastanawiają się, dlaczego chłopiec realizuje projekt *Pięć Niedźwiedzi*.

Podsumowanie zajęć

1. Drama, planowanie przyszłości

Uczestnicy i uczestniczki zajęć w formie dramowej fotografii pokazują bohatera i jego braci za (zespoły losują) 10, 20, 40 lat, a później prezentują efekty pracy.

Oglądający „fotografie” opowiadają, co może się wydarzyć za kilka-, kilkanaście lat oraz jak potoczą się losy chłopców.

2. Zabawa dydaktyczna *głuchy telefon*

Uczniowie i uczennice bawią się w głuchy telefon. Jako hasła mogą posłużyć wybrane z książki zdania.

3. Rozmowy przez tubę (ćwiczenie koncentracji i uważności)

Uczniowie i uczennice dobierają się pary. Każda para otrzymuje tubę (np. bum, bum rurki albo tubę wykonaną z papieru) i na przemian: jedna osoba szepcze do tuby, druga przykłada do ucha, uważnie słuchają, po minucie następuje zmiana.

4. Drama, pozy

Uczniowie i uczennice zastanawiają się nad problemem: *Gdybym był/była zwierzęciem, to jakim...*, a następnie wchodzi w rolę wybranego przez siebie zwierzęcia i zastygają na kilka sekund.

Chętne osoby odpowiadają na forum klasy na pytania:

Kim jesteś?

Co robisz?

Jak się czujesz?

Co jest dla ciebie najważniejsze?

Co łączy cię z człowiekiem?

Co chciałbyś mu przekazać?